

door de kevers ook voor de schaduw van een wolk aangezien.

C. campestris en *hybrida* heb ik bij dezelfde weersgesteldheid waargenomen, doch nimmer zien graven. Verdwijnt de zon even en is de lucht koel, dan schijnt het vliegapparaat als het ware verlamd te zijn, want grijpt men naar de dieren dan loopen ze snel weg doch vliegen niet op. Zoodra schijnt echter niet de zon of de vleugels komen weer in functie.

Naarmate de zomer ten einde loopt valt op te merken, dat meer en meer zandveldkevers verminkingen vertoonen. Ik zag exemplaren, die hetzij een of meer tarsen, hetzij een of beide sprieten misten en zelfs een exemplaar, dat één der voorkaken verloren had. Op ééne uitzondering na, vlogen al deze invaliden in den zonneschijn nog op, slechts het exemplaar, dat beide sprieten miste, was, hoewel overigens onbeschadigd, op geene wijze tot opvliegen te bewegen. Op 1 October zag ik nog zwermen van *hybrida* en enkele exemplaren van *campestris* vliegen.

Vermeldenswaard is nog, dat de verschillende soorten van zandveldkevers elk hun eigen gebied schijnen te hebben. Deze localisatie hangt niet samen met de bodemgesteldheid. Op de eene plaats vindt men uitsluitend *hybrida*, op de andere uitsluitend *campestris*, ginds weer niets dan *silvatica*. Slechts op één plaats vond ik *hybrida* en *silvatica* te zamen en dit was juist een plaats waar de bodemgesteldheid verschilde van de andere plaatsen waar zandveldkevers zich gaarne ophouden. Het was n.l. een tamelijk harde weg, die blijkbaar vroeger eens begrint was.

E. UYTENBOOGAART—ELIASSEN.

Ongewone vindplaats eener Oeverfauna.

Op het landgoed Schovenhorst te Putten (Veluwe) vond ik in Augustus/September van dit jaar langs den rand van grasvelden (d.w.z. daar, waar deze grenzen aan voetpaden, die er

door gelegd zijn) een aantal Coleoptera-soorten, die wij gewoon zijn slechts aan de oevers van beken en rivieren te vinden n.l.:

Tachypus pallipes Dfts. in groot aantal. Deze tamelijk zeldzame soort zag ik nog nimmer in zulk een hoeveelheid bijeen.

Notiophilus palustris Dfts.

» *aquaticus* L.

Dyschirius globosus Hrbst. in groot aantal.

» *politus* Dej.

Bledius erraticus Er., een zeer zeldzame soort, in groot aantal.

» *longulus* Er. in 5 exemplaren.

Helophorus nubilus F. in aantal.

Voorts nog eenige *Philonthus*-soorten, *Stilicus Erichsoni* Fauvel, *Atheta gagatina* Baudi en *Stenus melanopus* Marsh., die weliswaar op vochtige plaatsen thuis behooren, doch niet speciaal als oeverdieren te boek staan.

Het terrein bestaat uit hoogen zandgrond. Beken of rivieren bevinden zich niet in de nabijheid.

Voor al langs den rand van het grasveld groeien talrijke exemplaren van *Taraxacum*, welker bladrosetten den onderliggenden grond eenigszins vochtig houden. *Bledius erraticus* graaft zijn gangen echter ook tot midden in de droge zandpaden, terwijl ook *Tachypus pallipes* in den zonneschijn midden op de paden jaagt. Vooral het voorkomen van *Helophorus nubilus*, die als een echt waterdier beschouwd wordt, is hoogst merkwaardig. Deze diertjes waren het moeilijkst te vinden, daar hun kleur volkomen gelijk is aan die van het zand en zij zich onbewegelijk hielden.

Het is mij onverklaarbaar, hoe deze oeverdieren, zoover van hun eigenlijk element, op dit terrein tot ontwikkeling zijn gekomen.

D. L. UYTENBOOGAART.